

Tisdagen den 30 April 1867.

Kammaren sammanträdde kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Justerades 4 protokolls-utdrag för den 29 dennes.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till afgörande Bevillnings-Utskottets den 27 och 29 dennes bordlagda Memorial N:o 20, i anledning af återremiss i vissa delar af Bevillnings-Utskottets Memorial N:o 17, angående Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om tullbevillningen.

Härvid förekommo:

Kaffe, brändt, etc.

Utskottets till Andra Kammaren gjorda anmälan lades till handlingarne.

Kakao.

Utskottets yttrande gillades.

Socker.

Herr von Koch: Då frågan om voteringspropositionen å sockertullen förra gången föredrogs, ansåg jag, att, ehuru icke i allmänhet tullen å råsocker borde införas i samma voteringsproposition som tullen å raffineradt socker, likväl vid det tillfället sådana särskilda förhållanden voro för handen, att det vore bäst att i ett sammanhang afgöra frågorna om tullen, med afseende på råsocker och raffineradt socker. Jag yttrade mig då, huru jag hade tänkt mig att det borde ske. Nu finner jag, att, vid förnyad behandling inom Bevillnings-Utskottet, denna åsigt ej gjort sig gällande hos Utskottets majoritet, ehuru på afdelningen ett sådant förslag blifvit framställt, hvilket finnes upptaget i Friherre af Ugglas' reservation. Vid det förhållande, att Utskottet numera modifierat sitt tillstyrkande icke så obetydligt; att, för så vidt man häraf kan finna, i Utskottets plenum ingen af Andra Kamrarnes ledamöter — inom Andra Kammaren är, som vi veta, beslut redan fattadt om första propositionen, i afseende på tullen å råsocker —

reserverat sig, och endast en af Första Kammarens ledamöter; att det är stor svårighet att komma till rätta, då, i fråga om voteringspropositioner, stridigheter uppkomma emellan Kamrarne; samt att Riksdagen nalkas sitt slut; så tror jag mig böra tillstyrka bifall till hvad Utskottet föreslagit. Jag föreställer mig, att de olägenheter, hvilka af ett sådant bifall möjligen kunna uppkomma, äro af mindre betydelse än de, som tilläfsventyrs skulle uppstå, i fall man nu antog olika voteringspropositioner inom begge Kamrarne.

Grefve Mörner, Carl Göran: Det utreddes vid förra tillfället, då denna fråga inom Första Kammaren utgjorde föremål för öfverläggning, att bestämmelserna, i afseende på tullen å raffineradt socker och den å råsocker, vore af hvarandra beroende. Det synes mig derföre, att Kammaren, i full konsekvens med sitt vid föregående plenum fattade beslut, att sammanslå två frågor, hvilka egde med hvarandra oskiljaktigt sammanhang, i en enda voteringsproposition, ehuru Utskottet föreslagit två särskilda propositioner — bör låta beslutet blifva helt; och jag får derföre yrka, att, med afslag å Utskottets hemställan, Friherre af Ugglas' reservation måtte vardas godkänd.

Friherre af Ugglas: På sätt min vid Betänkandet fogade reservation utvisar, har jag ansett, att Utskottet vid behandling af denna fråga förfarit origtigt, och jag ber att i största korthet få angifva skälen dertill. Kammaren behagade erinra sig, att, då frågan om tull på socker sist förevar till behandling, så hade Utskottet föreslagit särskild voteringsproposition med afseende å tullen på oraffineradt socker, men hemställt, att, sedan den frågan blifvit afgjord, Andra Kammaren måtte fatta beslut, angående tullen å raffineradt socker. Sjelfva voteringspropositionen i afseende på tullen å oraffineradt socker har blifvit af Andra Kammaren godkänd. Utskottets sednare hemställan åter har blifvit af Andra Kammaren återremitterad. Första Kammaren har å sin sida återremitterat hela frågan om tull å socker till Utskottets förnyade behandling. Jag hade nu föreställt mig, att det varit Utskottets pligt, att icke vidhålla en framställning, som blifvit af begge Kamrarne återförvisad. Beträffande orsaken till återförvisningen, inhemtas af ett utdrag af Andra Kammarens diskussionsprotokoll, som bifogats protokollsutdraget om återremissen, att af sex talare, hvilka yttrat sig i frågan, en talat för bifall till Utskottets hemställan, två begärt återremiss, i akt och mening att hålla frågan öppen till dess frågan om tull på oraffineradt socker blifvit afgjord, men de återstående uttalat den åsigt, att Utskottet skulle uppgöra ny voteringsproposition. Sedan Andra Kammaren godkänt voteringspropositionen om tullen å oraffineradt socker, så kunde återremissen från samma Kammare icke afse något annat än voteringspropositionen om tullen å raffineradt socker, och det hade följaktligen måhända varit Utskottets skyldighet, att till svar på återremissen uppställa en voteringsproposition om tullen å raffinad. Men något sådant lät sig ej gerna göra; ty, enligt bestämmelserna i den Franska handelstraktaten, får tullen å raffineradt socker ej sättas högre än 50 procent utöfver tullen å råsocker, och innan det var be-

stämmt, huruvida tullen å råsocker skulle höjas utöfver sitt nuvarande belopp åtta öre, kunde således Utskottet ej sätta i fråga att föreslå Kamrarne att votera om raffinadtullens förhöjning från 12 öre till 14,40 öre. Detta var anledningen, hvarföre jag ansåg,* att det, under frågans nuvarande skick, vore lämpligast, att sammanföra de båda föreslagna bestämmelserna, angående råsocker och raffinad, uti en voteringsproposition, en åtgärd, genom hvilken ej någondera Kammarens rätt kunde anses blifva träd för nära, enär begge Kamrarnes olika meningar funnos i denna voteringsproposition uttalade. Så har emellertid ej varit Utskottets mening; ty Utskottet har, utan afseende på återremissen, helt enkelt vidblifvit sitt förra beslut. Denna fråga befinner sig nu på en ganska betänklig ståndpunkt. Den ena Kammaren har fattat ett ovilkorligt beslut om voteringspropositionerna; den andra har återremitterat samma fråga. Skulle nu Första Kammaren godkänna den voteringsproposition, som innefattar gemensam votering öfver begge frågorna, så fordras det, för att begge Kamrarne skola blifva eniga, att Andra Kammaren upprifver sitt en gång fattade beslut, genom hvilket det godkänt frågornas särskiljande. Skulle åter Första Kammaren godkänna Utskottets förslag, så har Kammaren i och med detsamma frångått den åsigt, som utgjorde motivet till återremissen; men i sådant fall har dock Första Kammaren åtminstone ej behöft upprifva något redan fattadt beslut. Dessa äro de hufvudsakliga svårigheterna. Det är klart, att hela denna fråga kan låsa fast sig, derest de båda Kamrarne stanna i olika beslut, angående voteringspropositionerna, och vi få på det sättet en bevillningsfråga, som ej kan afgöras. Det beror nu på hvilketdera skall vara bättre, antingen att Första Kammaren, som ännu ej fattat något definitivt beslut, medgifver den nu af Utskottet föreslagna voteringspropositionen, eller att samma Kammare fordrar, att Andra Kammaren skall frångå, sitt i ärendet fattade beslut. Jag vill underställa denna fråga Kammarens noggranna bepröfvande och anhåller, att Kammaren ville vid densammes afgörande taga i betraktande alla de svårigheter, som kunna uppkomma, derest Första Kammaren möjligen skulle finna sig uti att antaga Utskottets förslag. Man yttrade förra gången ärendet förevar, att det på detta sätt skulle kunna hända, att ehuru råsockertullen blefve förhöjd från 8 öre till 10, tullen å raffinad dock kunde genom den gemensamma voteringen blifva bestämd att fortfarande utgå med 12 öre. Ja, mine Herrar! det är en sanning att så skulle kunna hända; men en sådan åtgärd skulle utvisa så stor brist på känsla för hvad som är gagneligt, och hvad som är rätt, att jag ej vill förutsätta något sådant, innan jag sett bevis derpå. Och dessutom ber jag att få erinra, att, i händelse ett så orimligt beslut verkligen skulle komma att fattas, så hvilat ytterst den medborgareklassens välfärd, som genom ett sådant beslut skulle sättas på spel, i den rättighet, som vid ett tillfälle, sådant som detta, måste ligga i Kongl. Maj:ts hand, att nemligen tillse, det ej den ena medborgareklassen blir på den andras bekostnad orättvist betungad. Efter denna redogörelse för förhandlingarne, ber jag att få underställa Kammarens pröfning, hvilkendera af dessa voteringspropositioner det må anses klokast att antaga. För min del, så, ehuru jag anser, att den i min reservation framställda voteringsproposition är den riktigare, tror jag

dock, att frågan lättast löses på det sätt, som Utskottet föreslagit. Och jag anser mig derföre böra, med frånträdande af mitt i min reservation framställda yrkande, förorda bifall till Utskottets Betänkande.

Herr Almquist, Erik Victor: Jag har inom Utskottet deltagit i behandlingen af denna fråga och hyllat mig till dem, som antagit Utskottets förslag. Det hufvudsakliga skälet dertill är, att jag anser 65 § Riksdags-ordningen lägga hinder i vägen för sammanfattande af två olika beslut under en votering. Det heter nemligen i nämnda §: »När i fråga om statsutgifter, eller bevilning, eller angående Riksbankens eller Riksgälds-kontorets styrelse och förvaltning, inkomster och utgifter, Kamrarne fatta stridiga beslut, som ej uppå vederbörligt Utskotts förslag varda sammanjemkade, skola begge Kamrarne hvar för sig rösta om de olika beslut, hvari hvardera förut stannat». Nu har det inom Första Kammaren varit två särskilda beslut, ett angående råsocker och ett angående raffinad, och äfven i Andra Kammaren hafva dessa båda varor varit föremål för särskilda beslut. Det kan således, efter min öfvertygelse, ej anses med den nyss anförda grundlagsparagrafen öfverensstämmande, att man sammanslår frågorna om tull på råsocker och om tull på raffinad under samma votering. Jag inser visserligen, att olägenheter skulle kunna uppkomma deraf, att man åtskiljer dessa båda frågor, men man måste väl kunna förutsätta, att Kamrarne skola bedöma dem ur rättslig och praktisk synpunkt, och i sådant fall kunna de olika besluten ej vara förenade med någon fara. En olägenhet vore, om genom dessa beslut råsockret kom att åsättas den lägre tullen och raffinaden den högre. Men i sådant fall föreställer jag mig, att Kongl. Maj:t så förändrar beslutet, att detsamma bringas i öfverensstämmelse med stadgandena i Franska handelstraktaten. En annan olägenhet vore, om ett motsatt förhållande inträffade, eller att tullen å råsocker sattes till det högre och tullen å raffinad till det lägre beloppet. Men utom det, att man väl ej skäligen kan antaga, att Kamrarne skulle, sedan tullen å råsocker blifvit bestämd till 10 öre, bibehålla tullen å raffinad till 12 öre, så tror jag, att, äfven om något sådant skulle inträffa, man med trygghet kan lita på, att Regeringen skulle veta att förebygga följderna af ett sådant beslut. Jag tror således, att man i hvarje fall kan vara lugn för voteringens utgång. På grund af hvad jag nu haft äran anföra, får jag för min del yrka bifall till Utskottets förslag.

Herr Schartau: Det kan icke nekas, att det för Bevillnings-Utskottet må hafva varit svårt komma till rätta med denna sak; och man kan också finna detta deraf, att afdelningen inom Utskottet, som först hade befattning med frågan, framlade ett annat förslag än det, Utskottets majoritet sedermera biträdde. För min del anser jag, att afdelningens förslag — det är detsamma, som innehålles i Friherre af Ugglas reservation — är både enklast och innefattar den trygghet, som bör ega rum. Man kan mycket lätt tänka sig, att slumpen — vid voteringar fruktar jag mera af denna, än jag räknar på känslan af rätt och sanning — kunde gestalta sig på sådant sätt, att tullen å råsocker höjdes till 10 öre,

men att, vid en sednare votering, tullen å raffineradt socker förblef vid hvad den är, eller 12 öre. I och med detsamma skulle alla de personer här i Sverige, hvilka nedlagt sina kapitaler på sockerindustrien och hvilkas existens är af densamma beroende, blifva helt och hållet ruinerade. Jag kan ej tro, att Första Kammararen vill låna sin hand till något, som är så uppenbart rättsstridigt. Emellertid, om Första Kammararen viker ifrån den tanken, som låg under återremissen, är det klart för mig, att Kammararen gått denna mening tillhanda. Jag tror derföre, att Kammararen bör, för att hafva samvetet fredadt, biträda Friherre af Ugglas' reservation. Om detta blir Kammararens beslut, så skulle deraf följa en hemställan till Andra Kammararen, om ej denna ville bifalla, att voteringspropositionen uppställes på sådant sätt, att Första Kammararens hela beslut blir *en* proposition och Andra Kammararens *en* annan. Då alla olägenheter och bekymmer, genom denna åtgärd, försvinna, då man härigenom icke behöfver att sätta saken så på spetsen, som man skulle göra genom att bifalla Utskottets förslag, så kan jag icke föreställa mig annat, än att Första Kammararen godkänner Friherre af Ugglas' reservation, hvilket jag för min del yrkar.

Herr Bennich: Ehuruväl jag inom Bevillnings-Utskottets särskilda afdelning och i Utskottets plenum ansåg det för min skyldighet att understödja den åsigt, Friherre af Ugglas i sin reservation uttryckt, tror jag likväl — vid det förhållande, att Andra Kammararens ledamöter inom Utskottet, hvilka otvifvelaktigt känna opinionen inom samma Kammarare, bestämdt förklarade, att Andra Kammararen icke skulle frångå sitt redan fattade beslut — att Första Kammararen icke har annat att göra än bifalla Utskottets förslag. Ty om ock Första Kammararen godkände Friherre af Ugglas' reservation, skulle Andra Kammararen icke göra det, utan, såsom förut är nämndt, antagligen vidhålla sitt förut fattade beslut; och härigenom skulle frågan blifva så upphängd, att den icke kunde lösas. Jag ser mig derföre nödsakad hemställa, att Kammararen bifaller hvad Utskottet föreslagit.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad samt Herr Grefven och Talmannen yttrat, att under densamma hade yrkats, dels att Kammararen skulle bifalla hvad Utskottet rörande artikeln socker hemställt, dels ock afslag derå samt godkännande af det förslag till voteringsproposition, som Friherre af Ugglas i sin vid Memorialet fogade reservation afgifvit, framställde Herr Grefven och Talmannen först proposition på bifall till Utskottets hemställan, hvarvid svarades många ja jemte åtskilliga nej, och sedermera proposition på afslag derå och godkännande af den utaf Friherre af Ugglas föreslagna voteringspropositionen, då svaren utföllo med många nej jemte åtskilliga ja; hvar-efter och sedan proposition på bifall till Utskottets hemställan blifvit förnyad samt besvarad med talrika ja, blandade med nej, Herr Grefven och Talmannen förklarade sig nu hafva funnit ja öfvervägande.

Votering begärdes; till följd hvaraf uppsattes och justerades följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet i Memorialet No 20 hemställt rörande artikeln socker, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, afslår Kammaren hvad Utskottet uti ifrågavarande hänseende hemställt, och antager det förslag till voteringsproposition i frågan, som Friherre af Ugglas uti sin vid Memorialet fogade reservation framställt».

Sedan voteringspropositionen blifvit anslagen, verkställdes omröstningen; och befunnos vid dess slut rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 62;

Nej — 17.

Taxe-underrättelserna, § 9.

Utskottets till Andra Kammaren gjorda anmälan lades till handlingarne.

Sedan ett protokolls-utdrag rörande Bevillnings-Utskottets nu afgjorda Memorial N:o 20 blifvit justeradt, åtskiljdes Kammaren kl. $\frac{1}{4}$ 3 e. m.

In fidem,

O. Brakel.